חנן החכם

שבע שנים שירת חנן בנאמנות את בעל הבית שלו, ובסוף אמר לו "הגיע זמן שאראה שוב

את אמי. עבדתי כאן מספיק. תן לי את השכר המגיע."
ובעל הבית ענה "שירתת אותי טוב ובנאמנות. אתגמל אתך בהתאם. קח את זה." ונתן לו גוש זהב גדול כמו ראשו של חנן.
חנן מרוצה מאוד לקח את מטפחתו, עטף בה את הזהב, שם על הכתף ויצא לדרך.
הוא הלך ומדי פעם העביר את הגוש הכבד שלו מכתף אחת לשניה. ואז ראה בדרך איש הרוכב על הסוס שלו בהנאה ושמחה, כאילו אין לו דאגות בכלל.
"אך" אמר חנן "איזה דבר נעים הוא לרכב על סוס. זה כאילו אתה יושב בכיסא, לא מניע רגליים, לא נתקל באבנים, שומר על נעליך ומגיע למטרתך בלי אפילו להרגיש בכך."

הרוכב שעבר שמע את דבריו, עצר ושאל "חנן, למה אתה הולך ברגל?"
"אני נאלץ" ענה חנן "אני הולך הביתה ויש לי גוש גדול על כתף. נכון, זה זהב, אבל מאוד לא נעים לשאת אותו כך. אינני יכול ליישר את ראשי והכתף שלי כואבת כבר."
"אם תרצה, נוכל להתחלף" אמר הרוכב "אתן לך את הסוס שלי ואתה תתן לי את גוש הזהב שלך."

"ברצון" ענה חנן "אבל זכור שתצטרך לסחוב זאת בעצמך."
הרוכב ירד מהסוס ועזר לחנן לעלות עליו, הסביר לו כיצד לנהוג בסוס עם מילות קסם "הופ-הופ" אם רוצים להאיץ בו לדהירה. הוא לקח את גוש הזהב והלך אתו לדרכו.
חנן נהנה מאוד כשהתיישב באוכף, חופשי מכל משא וללא צורך ללכת. הוא צקצק בלשונו וקרא "הופ-הופ", והסוס להתחיל בדהירה. ולפני שחנן הספיק להביט סביב הוא שכב כבר למטה בתעלה שלאורך הדרך.
הסוס שהשתחרר מרוכבו היה ממשיך בדהירה לולא עצר אותו איכר שעבר בדרך עם הפרה שלו. חנן בינתיים התאושש מהנפילה, קם ממורמר ואמר לאיכר "זה לא נעים כל כך לרכב על סוס פראי כזה שזורק אותך מהאוכף, ועלול בנפילה כזו לשבור את כל עצמותיך. לא אעלה עליו יותר. הפרה שלך נראית הרבה יותר נחמדה כשהיא הולכת כך בשקט אחריך. חוץ מזה היא גם נותנת לך חלב, חמאה וגבינה מדי יום. מאוד הייתי רוצה שתהיה לי פרה כזאת."
"אז הבה ונתחלף, אמר האיכר. אתן לך את

הפרה שלי ואתה תתן לי את סוסך."
חנן שמח מאוד על ההצעה והאיכר עלה מיד על הסוס ודהר משם במהירות.

עכשיו חנן הלך בשקט אחרי הפרה וחשב על העיסקה הטובה שעשה. "אילו רק הייתה לי כיכר לחם" אמר "הייתי יכול לאכול אותו עם חמאה וגבינה, ואם אהיה צמא רק אחלוב את הפרה. מה אפשר לרצות עוד?"
הוא הגיע לפונדק, נח, אכל את כל האוכל ששמר לעצמו לארוחות צהריים וערב והוציא

את הפרוטות האחרונות שלו על כוס בירה.
ואז המשיך בדרכו לכפר בו חיה אמו.
בצהריים היה חום כבד ואחרי שחנן הלך כשלושה או ארבעה קילומטר הוא הרגיש שלשונו נדבקת לחיכו מרוב יובש.

"הגיע זמן לשתות קצת חלב" חשב חנן "זה ירענן אותי ויתן יותר כוח ללכת."
הוא קשר את הפרה לעץ שבצד הדרך,
ומאחר שלא היה לו דלי החליט לחלוב לתוך כובע עור שלו. אך כל מאמציו היו לשווא.
מהפרה לא הצליח להוציא אף טיפת חלב,
ומה שיותר גרוע, הפרה התעצבנה מהטיפול ונתנה לא בעיטה כזו שנפל ללא הכרה על הארץ, וכך נשאר שוכב זמן מה.
בינתיים עבר בדרך קצב שסחב לשחיטה חזיר במריצה.
"מה קרה כאן?" קרא הקצב כשראה את חנן

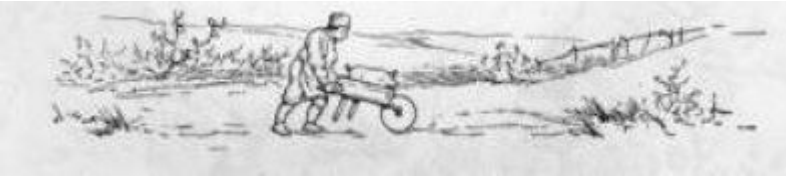

ששכב על הדרך. הוא עזר לחנן לקום וחנן סיפר לו מה קרה.
"הנה" אמר הקצב כשהגיש לחנן בקבוק משקה "קח לגימה ותרגיש מיד טוב יותר.

הפרה הזו לא תתן לך חלב, היא כבר זקנה ושווה רק לשחיטה."
"גם זו לטובה" אמר חנן "כשיש בבית בהמה כזו שניתן לשחוט אותה מתי שרק זקוקים לבשר. הבעיה היא שאני לא אוהב בשר בקר. הוא לא שמן מספיק. אילו היה לי חזיר כמו זה שלך! זה כבר משהו שונה לגמרי. אפשר לעשות ממנו נקניקים."
"שמע חנן" אמר הקצב ,אני מכבד אתך מאוד ומוכן להתחלף אתך. קח את החזיר ותשאיר לי את הפרה שלך."
"אלף תודות" אמר חנן וקיבל את ההצעה. הוא הוציא את החזיר מהמריצה, קשר חבל לצווארו והוביל אותו לפניו בדרך.
עכשיו חנן הלך מרוצה מאוד מעצמו. הוא חשב כמה מזל יש לו כשכל פעם שקורה לו דבר מה רע, מיד בא מישהו או משהו שמתקן ומיישר את המעשה. לאחר שהלך זמן מה הוא פגש אדם צעיר שהלך עם אווז לבן יפה תחת זרועו.

הם בירכו זה את זה והתחילו לשוחח. חנן סיפר כמה מזל היה לו כשביצע את ההחלפות המוצלחות שלו. והאיש הצעיר סיפר לו שהוא הולך לנשף חתונה ומביא את האווז היפה כמתנה. "תראה" אמר כשהרים לאווז את הכנפיים "כמה שמן הוא. פיטמתי אותו חודשיים ואלה שיסעדו יהנו ממש מהצלי."
"כן" אמר חנן "הוא באמת כבד ויפה, אבל

החזיר שלי הוא יפה יותר."
על כך הצעיר ענה בהיסוס מה, כשהוא מביט קודם לצדדים "שמע, תנהג בזהירות עם החזיר שלך" לחש "כשעברתי בכפר הסמוך שמעתי שלראש הכפר נעלם חזיר מהמכלאה, ועלול להיות שזהו החזיר שנגנב. כל הכפר מחפש עכשיו אחרי החזיר הגנוב ואם יתפסו אתך אתו יהיו לך בעיות להוכיח מאין הוא בא אליך."

חנן המסכן נבהל מאוד. "וי" אמר "אולי באמת רימו אותי. אנא, עזור לי. אתה בוודאי תדע טוב יותר מה לעשות במקרה כזה. אולי תקח את החזיר ותתן לי את האווז שלך?"
"אני עלול להסתכן מאוד" אמר הצעיר "אבל למענך אעשה זאת. אני מקווה שאוכל להסתדר איכשהו. ממילא החזיר ישחט בקרוב."
הוא לקח בידו את החבל שאליו היה קשור החזיר והוביל אותו לדרך צדדית, וחנן שם את האווז תחת זרועו והמשיך לכוון כפר אמו.
"בסך הכל עשיתי חילופים כדאיים" אמר לעצמו "יש לי אווז גדול והשומן שלו יספיק למריחת לחם במשך חודש! וגם הנוצות היפות האלה יתאימו בדיוק כדי למלא כרית לראשי, כך שאוכל לישון עליה בנחת. כמה שמחה תהיה אמי!"
הוא הגיע כבר לכפר האחרון לפני מטרתו, כשבקצה הכפר ראה משחיז סכינים העובד על אבן משחזת שלו ותוך כך שורק בעליצות. חנן עמד זמן מה, הביט על עבודתו של המשחיז ואחר כך העיר "אתה כנראה בעל מלאכה טוב אם אתה עובד בשמחה כזו."
"כן" ענה האיש "יש לי כבר נסיון של שנים והאנשים מעריכים את עבודתי. ולמשחיז טוב תמיד ימצאו כספים בכיס. אבל איפה קנית

את האווז היפה הזה?"
"לא קניתי אותו. קיבלתי אותו במקום חזיר שמן שלי."
"ומאין החזיר?"
"קיבלתי אותו תמורת פרה שלי."
"ואת הפרה?"
"החלפתי אותה בסוס שהיה לי."
"והסוס, מאין הוא?"

"אותו קיבלתי תמורת גוש זהב."
"והזהב? מצאת אותו?"
"לא! זה היה שכר עבודתי במשך שבע שנים."
"אני רואה שאתה יודע להסתדר יפה" אמר בעל המלאכה "אבל הזהב יפסיק פעם לצמוח בכיסך ולא ישאר לך להחלפות. אם אתה איש חכם, תוכל לעשות הון."
"ואיך לעשות זאת?" שאל חנן.
"תהיה למשחיז סכינים כמוני. לכך לא דרוש יותר מאשר אבן משחזת. כל היתר יבוא מעצמו. אוכל אפילו לתת לך אבן משחזת אחת. היא אמנם קצת בלויה, אבל עוד מתאימה לעבודה ראשונה. ואני לא רוצה תמורתה אלא רק את האווז שלך. אז אולי תרצה אותה?"
"אבל ללא ספק!" קרא חנן "אעבוד כמשחיז סכינים ואהיה האיש המאושר שבעולם. אם תמיד אמצא כסף בכיסי, מה אכפת לי יותר?"
והוא מסר את האווז לידי משחיז הסכינים.
וזה נתן לו אבן משחזת ישנה ועוד אבן פשוטה שהרים בצד הדרך, באומרו "והנה אני נותן לך עוד אבן אחת חינם. תוכל לדפוק בה כמו בפטיש ולישר מסמרים עקומים. קח ושמור היטב עליה."

חנן לקח את האבנים, שם אותן על כתפו והלך בדרכו. לבו היה מלא שמחה "היה לי מזל של ממש" אמר לעצמו "הנה יש לי עכשיו הדבר החשוב ביותר, אחרי כל החלפות המוצלחות."
אך בכל זאת הוא הרגיש עייף מאוד. כבר יום שלם היה על רגליו, וגם הרעב התחיל להציק לו. הוא הלך צעד אחרי צעד ומדי פעם עצר כדי לנוח. האבנים על הכתף הכבידו עליו

ולמעשה הרגיש שטוב היה אילו לא היה צריך לסחוב אותן כך, בחום היום. כך הלך והגיע בדרך באר מים תחת עץ. הוא החליט לנוח קצת, הוריד מעצמו את האבנים ושם אותם בזהירות על דופן הבאר, כדי שלא יזדהמו. הוא התיישב לרגע ואחר כך החליט ללגום

קצת ממי הבאר. אך כשניגש לשתות דחף במקרה את האבנים והן נפלו פנימה.
חנן הביט אחריהן. הן כבר שכבו בתחתית הבאר והוא הרגיש הקלה. לא יצטרך לסחוב אותן יותר. המזל שיחק לו שוב. הנה בלי כוונה ובלי שיוכל להאשים את עצמו, התפטר מהאבנים הכבדות.
"כמה מזל יש לי. בעל מזל כזה בוודאי לא ניתן למצוא בקלות!" קרא, ובלב קל, חופשי מכל משא, קפץ על רגליו ורץ מהר לכפר, שם אמו האהובה חיבקה אותו אל לבה..